

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja

Komisja Samorządu Terytorialnego
i Polityki Regionalnej
STR – 020 – 1 – 02
Komisja Ustawodawcza
UST – 020 – 1 – 02

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu, Komisje: Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej oraz Ustawodawcza wnoszą projekt ustawy

- o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz o zmianie niektórych ustaw.

Do reprezentowania Komisji w pracach nad projektem ustawy został upoważniony poseł Witold Gintowt-Dziewałtowski.

Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej

/-/ Ryszard Kalisz

Przewodniczący
Komisji Samorządu Terytorialnego
i Polityki Regionalnej

/-/ Zbigniew Kuźmiuk

USTAWA

z dnia ..... 2002 r.

o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów
i sejmików województw oraz o zmianie niektórych ustaw

Art. 1.

W ustawie z dnia 16 lipca 1998 r. – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. Nr 95, poz. 602 i Nr 160, poz. 1060, z 2001 r. Nr 45, poz. 497 i Nr 89, poz. 971 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 64 dodaje się rozdział 10a w brzmieniu:

„Rozdział 10a

Komitety wyborcze

Art. 64a. 1. Komitety wyborcze mogą być tworzone przez:

- 1) partie polityczne,
- 2) stowarzyszenia oraz organizacje społeczne, zwane dalej „organizacjami”,
- 3) wyborców.

2. Partie polityczne mogą same lub z organizacjami tworzyć koalicje wyborcze w celu wspólnego zgłoszenia kandydatów na radnych.

Art. 64b. Komitety wyborcze w imieniu partii politycznych, organizacji i wyborców wykonują czynności wyborcze, a w szczególności zgłaszają kandydatów na radnych oraz prowadzą, na zasadzie wyłączności, kampanię wyborczą na ich rzecz.

Art. 64c. 1. Funkcję komitetu wyborczego partii politycznej pełni organ upoważniony do jej reprezentowania na zewnątrz.

2. Organ partii politycznej, o którym mowa w ust. 1, powołuje:

- 1) pełnomocnika wyborczego komitetu wyborczego uprawnionego do występowania na rzecz i w imieniu komitetu wyborczego, z zastrzeżeniem art. 82a,
  - 2) pełnomocnika finansowego, o którym mowa w art. 82a.
3. Organ partii politycznej, o którym mowa w ust. 1, obowiązany jest zawiadomić Państwową Komisję Wyborczą o utworzeniu komitetu oraz o zamiarze samodzielnego zgłaszania kandydatów na radnych.

4. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 3, może być dokonane w okresie od dnia ogłoszenia rozporządzenia o zarządzeniu wyborów do 50 dnia przed dniem wyborów.
  5. W zawiadomieniu, o którym mowa w ust. 3, podaje się również:
    - 1) nazwę komitetu wyborczego oraz skrót jego nazwy, a także adres siedziby komitetu i numer ewidencyjny, pod którym partia polityczna jest wpisana do ewidencji partii politycznych,
    - 2) imię (imiona), nazwisko, adres zamieszkania i numer ewidencyjny PESEL pełnomocnika wyborczego,
    - 3) imię (imiona), nazwisko, adres zamieszkania i numer ewidencyjny PESEL pełnomocnika finansowego.
  6. Do zawiadomienia, o którym mowa w ust. 3, dołącza się:
    - 1) oświadczenia pełnomocników, o których mowa w ust. 2, o przyjęciu pełnomocnictw,
    - 2) uwierzytelniony odpis z ewidencji partii politycznych,
    - 3) wyciąg ze statutu partii politycznej wskazujący organ upoważniony do jej reprezentowania na zewnątrz.
- Art. 64d.
1. Partie polityczne mogą tworzyć koalicje wyborcze w celu wspólnego zgłaszania kandydatów na radnych.
  2. Czynności wyborcze w imieniu koalicji wyborczej partii politycznych wykonuje koalicyjny komitet wyborczy partii politycznych, utworzony przez organy partii politycznych upoważnione do ich reprezentowania na zewnątrz.
  3. Koalicyjny komitet wyborczy powołuje:
    - 1) pełnomocnika wyborczego koalicyjnego komitetu wyborczego partii politycznych uprawnionego do występowania na rzecz i w imieniu komitetu, z zastrzeżeniem art. 82a,
    - 2) pełnomocnika finansowego, o którym mowa w art. 82a.
  4. Koalicyjny komitet wyborczy obowiązany jest zawiadomić Państwową Komisję Wyborczą o utworzeniu komitetu oraz o zamiarze wspólnego zgłaszania kandydatów na radnych.
  5. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 4, może być dokonane w okresie od dnia ogłoszenia rozporządzenia o zarządzeniu wyborów do 50 dnia przed dniem wyborów.
  6. W zawiadomieniu, o którym mowa w ust. 4, podaje się również:
    - 1) nazwę komitetu wyborczego oraz skrót jego nazwy, a także adres siedziby komitetu i numery ewidencyjne, pod którymi partie polityczne są wpisane do ewidencji partii politycznych,
    - 2) imię (imiona), nazwisko, adres zamieszkania i numer ewidencyjny PESEL pełnomocnika wyborczego,
    - 3) imię (imiona), nazwisko, adres zamieszkania i numer ewidencyjny PESEL pełnomocnika finansowego.
  7. Do zawiadomienia, o którym mowa w ust. 4, dołącza się:

- 1) oświadczenia pełnomocników, o których mowa w ust. 3, o przyjęciu pełnomocnictw,
- 2) uwierzytelnione odpisy z ewidencji partii politycznych,
- 3) wyciągi ze statutów partii politycznych wskazujące organ upoważniony do ich reprezentowania na zewnątrz,
- 4) tekst umowy o zawiązaniu koalicji.

Art. 64e. 1. Funkcję komitetu wyborczego organizacji pełni organ organizacji upoważniony do reprezentowania jej na zewnątrz.

2. Organ organizacji, o którym mowa w ust. 1, powołuje:

- 1) pełnomocnika wyborczego komitetu wyborczego organizacji uprawnionego do występowania na rzecz i w imieniu komitetu wyborczego, z zastrzeżeniem art. 82a,

- 2) pełnomocnika finansowego, o którym mowa w art. 82a.

3. Organ, o którym mowa w ust. 1, obowiązany jest zawiadomić, z zastrzeżeniem ust. 4, właściwego ze względu na siedzibę organizacji komisarza wyborczego o utworzeniu komitetu oraz o zamiarze zgłaszania kandydatów na radnych.

4. W przypadku gdy komitet wyborczy organizacji zamierza zgłosić kandydatów na radnych w więcej niż w 2 województwach, organ o którym mowa w ust. 1 obowiązany jest zawiadomić Państwową Komisję Wyborczą o utworzeniu komitetu oraz o zamiarze zgłaszania kandydatów na radnych.

5. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 3, może być dokonane w okresie od dnia ogłoszenia rozporządzenia o zarządzeniu wyborów do 50 dnia przed dniem wyborów.

6. W zawiadomieniu, o którym mowa w ust. 3, podaje się również:

- 1) nazwę komitetu wyborczego oraz skrót jego nazwy, a także adres siedziby komitetu i numer ewidencyjny, pod którym organizacja jest wpisana do rejestru organizacji,

- 2) imię (imiona), nazwisko, adres zamieszkania i numer ewidencyjny PESEL pełnomocnika wyborczego,

- 3) imię (imiona), nazwisko, adres zamieszkania i numer ewidencyjny PESEL pełnomocnika finansowego.

7. Do zawiadomienia, o którym mowa w ust. 3, dołącza się:

- 1) oświadczenia pełnomocników, o których mowa w ust. 2, o przyjęciu pełnomocnictw,

- 2) uwierzytelniony odpis z właściwego rejestru organizacji,

- 3) wyciąg ze statutu organizacji wskazujący organ upoważniony do jej reprezentowania na zewnątrz.

Art. 64f. 1. Partie polityczne i organizacje mogą tworzyć koalicje wyborcze w celu wspólnego zgłoszenia kandydatów na radnych.

2. Czynności wyborcze w imieniu koalicji wyborczej partii politycznych i organizacji wykonuje koalicyjny komitet wyborczy partii politycznych i

organizacji utworzony przez organy partii politycznych i organy organizacji upoważnione do ich reprezentowania na zewnątrz.

3. Komitet wyborczy powołuje:

- 1) pełnomocnika wyborczego koalicyjnego komitetu wyborczego uprawnionego do występowania na rzecz i w imieniu komitetu, z zastrzeżeniem art. 82a,
- 2) pełnomocnika finansowego, o którym mowa w art. 82a.

4. Komitet wyborczy obowiązany jest zawiadomić Państwową Komisję Wyborczą o utworzeniu komitetu o zamiarze wspólnego zgłaszania kandydatów na radnych

5. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 4, może być dokonane w okresie od dnia ogłoszenia rozporządzenia o zarządzeniu wyborów do 50 dnia przed dniem wyborów.

6. W zawiadomieniu, o którym mowa w ust. 4, podaje się również:

- 1) nazwę komitetu wyborczego oraz skrót jego nazwy, a także adres siedziby komitetu i numery ewidencyjne, pod którymi organizacje są wpisane do rejestru,
- 2) imię (imiona), nazwisko, adres zamieszkania i numer ewidencyjny PESEL pełnomocnika wyborczego,
- 3) imię (imiona), nazwisko, adres zamieszkania i numer ewidencyjny PESEL pełnomocnika finansowego.

7. Do zawiadomienia, o którym mowa w ust. 4, dołącza się:

- 1) oświadczenia pełnomocników, o których mowa w ust. 3, o przyjęciu pełnomocnictw,
- 2) uwierzytelnione odpisy z rejestru organizacji i z ewidencji partii politycznych,
- 3) wyciągi ze statutów organizacji i partii politycznych wskazujące organy upoważnione do ich reprezentowania na zewnątrz,
- 4) tekst umowy o zawiązaniu koalicji.

64g. 1. Obywatele mający prawo wybierania, w liczbie co najmniej 5, mogą utworzyć komitet wyborczy wyborców, składając pisemne oświadczenie o utworzeniu komitetu, z podaniem swoich imion i nazwisk, adresów zamieszkania oraz numerów ewidencyjnych PESEL.

2. Komitet wyborczy wyborców powołuje:

- 1) pełnomocnika wyborczego komitetu wyborczego uprawnionego do występowania na rzecz i w imieniu komitetu wyborczego, z zastrzeżeniem art. 82a,
- 2) pełnomocnika finansowego, o którym mowa w art. 82a.

3. Pełnomocnika wyborczego komitetu wyborczego i pełnomocnika finansowego komitetu wyborczego powołuje się spośród osób wchodzących w skład komitetu wyborczego wyborców.

4. Po zebraniu co najmniej 20 podpisów obywateli mających prawo wybierania, popierających utworzenie komitetu, pełnomocnik wyborczy zawiadamia właściwego terytorialnie komisarza wyborczego o utworzeniu

komitetu, z zastrzeżeniem ust. 5. Zawiadomienie może być dokonane w okresie od dnia ogłoszenia rozporządzenia o zarządzeniu wyborów do 50 dnia przed dniem wyborów.

5. W imieniu obywateli, którzy zamierzają zgłosić kandydatów na radnych w więcej niż dwóch województwach, po zebraniu co najmniej 1000 podpisów obywateli mających prawo wybierania, popierających utworzenie komitetu, pełnomocnik wyborczy zawiadamia Państwową Komisję Wyborczą o utworzeniu komitetu. Zawiadomienie może być dokonane w okresie od dnia ogłoszenia rozporządzenia o zarządzeniu wyborów do 50 dnia przed dniem wyborów.
6. W zawiadomieniu, o którym mowa w ust. 4 i 5, podaje się:
  - 1) nazwę komitetu wyborczego oraz skrót jego nazwy i adres jego siedziby,
  - 2) imię (imiona), nazwisko, adres zamieszkania i numer ewidencyjny PESEL pełnomocnika wyborczego,
  - 3) imię (imiona), nazwisko, adres zamieszkania i numer ewidencyjny PESEL pełnomocnika finansowego.
7. Do zawiadomienia, o którym mowa w ust. 4 i 5, dołącza się:
  - 1) oświadczenie o utworzeniu komitetu wyborczego, o którym mowa w ust. 1,
  - 2) oświadczenia pełnomocników, o których mowa w ust. 2, o przyjęciu pełnomocnictwa,
  - 3) wykaz obywateli, o których mowa w ust. 4 albo 5, zawierający ich imiona, nazwiska, adresy zamieszkania i numery ewidencyjne PESEL oraz własnoręcznie złożone podpisy.
8. Przepisów ust. 2 pkt. 2 oraz ust. 4–7 nie stosuje się do komitetu wyborczego wyborców utworzonego jedynie w celu zgłoszenia kandydatów na radnych do rady gminy w gminie liczącej do 20 000 mieszkańców.
9. Komitet wyborczy wyborców, o którym mowa w ust. 8, oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, dołącza do zgłoszenia listy kandydatów.
10. Funkcję pełnomocnika finansowego komitetu wyborczego wyborców, o którym mowa w ust. 8, pełni pełnomocnik wyborczy.

Art. 64h. 1. Jeżeli zawiadomienie o utworzeniu komitetu wyborczego, o którym mowa w art. 64c ust. 3, art. 64d ust. 4, art. 64e ust. 4 i art. 64g ust. 5 spełnia warunki określone w ustawie, Państwowa Komisja Wyborcza w terminie 3 dni od dnia jego doręczenia postanawia o przyjęciu zawiadomienia. Postanowienie o przyjęciu zawiadomienia doręcza się niezwłocznie pełnomocnikowi wyborczemu.

2. Jeżeli zawiadomienie wykazuje wady, Państwowa Komisja Wyborcza w terminie 3 dni od dnia doręczenia zawiadomienia, wzywa pełnomocnika komitetu wyborczego do ich usunięcia w terminie 3 dni. W wypadku nieusunięcia wad w terminie Państwowa Komisja Wyborcza odmawia przyjęcia zawiadomienia. Postanowienie Państwowej Komisji Wyborczej o odmowie przyjęcia zawiadomienia, wraz z uzasadnieniem, doręcza się niezwłocznie pełnomocnikowi wyborczemu.

3. Pełnomocnikowi wyborczemu służy prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego na postanowienie Państwowej Komisji Wyborczej o odmowie przyjęcia zawiadomienia. Skargę wnosi się w terminie 3 dni od dnia doręczenia pełnomocnikowi wyborczemu postanowienia o odmowie przyjęcia zawiadomienia.
4. Sąd Najwyższy rozpatruje skargę w składzie 7 sędziów, w postępowaniu nieprocesowym, i wydaje orzeczenie w sprawie skargi w terminie 5 dni. Od orzeczenia Sądu Najwyższego nie przysługuje środek prawny. Orzeczenie doręcza się pełnomocnikowi wyborczemu i Państwowej Komisji Wyborczej. Jeżeli Sąd Najwyższy uzna skargę za zasadną, Państwowa Komisja Wyborcza niezwłocznie wydaje postanowienie o przyjęciu zawiadomienia.

Art. 64i. 1. Jeżeli zawiadomienie o utworzeniu komitetu wyborczego, o którym mowa w art. 64e ust. 3 lub art. 64g ust. 4, spełnia warunki określone w ustawie, komisarz wyborczy w terminie 3 dni od dnia jego doręczenia postanawia o przyjęciu zawiadomienia. Postanowienie o przyjęciu zawiadomienia doręcza się niezwłocznie pełnomocnikowi wyborczemu.

2. Jeżeli zawiadomienie wykazuje wady, komisarz wyborczy w terminie 3 dni od dnia doręczenia zawiadomienia, wzywa pełnomocnika komitetu wyborczego do ich usunięcia w terminie 3 dni. W wypadku nieusunięcia wad w terminie komisarz wyborczy odmawia przyjęcia zawiadomienia. Postanowienie komisarza wyborczego o odmowie przyjęcia zawiadomienia, wraz z uzasadnieniem, doręcza się niezwłocznie pełnomocnikowi wyborczemu.
3. Pełnomocnikowi wyborczemu służy prawo wniesienia odwołania do sądu okręgowego na postanowienie komisarza wyborczego o odmowie przyjęcia zawiadomienia. Odwołanie wnosi się w terminie 3 dni od dnia doręczenia pełnomocnikowi wyborczemu postanowienia o odmowie przyjęcia zawiadomienia.
4. Sąd okręgowy rozpatruje odwołanie w postępowaniu nieprocesowym w terminie 5 dni. Od orzeczenia sądu okręgowego nie przysługuje środek prawny. Orzeczenie sądu okręgowego doręcza się pełnomocnikowi wyborczemu i komisarzowi wyborczemu. Jeżeli sąd okręgowy uzna odwołanie za zasadne, komisarz wyborczy niezwłocznie wydaje postanowienie o przyjęciu zawiadomienia.

Art. 64j. Odpowiedzialność za zobowiązania majątkowe:

- 1) komitetu wyborczego partii politycznej albo organizacji ponosi partia polityczna albo organizacja, która powołała komitet wyborczy,
- 2) koalicyjnego komitetu wyborczego partii politycznych ponoszą solidarnie partie polityczne, wchodzące w skład koalicji wyborczej,
- 3) koalicyjnego komitetu wyborczego partii politycznych i organizacji ponoszą solidarnie partie polityczne i organizacje, wchodzące w skład koalicji wyborczej,
- 4) komitetu wyborczego wyborców ponoszą solidarnie osoby wchodzące w skład komitetu.

Art. 64k. 1. Komitet wyborczy ulega rozwiązaniu z mocy prawa:

- 1) po przyjęciu sprawozdania finansowego, o którym mowa w art. 84 ust. 2,
  - 2) po bezskutecznym upływie terminu do wniesienia odwołania, o którym mowa w art. 84a ust. 5,
  - 3) po bezskutecznym upływie terminu do wniesienia skargi, o której mowa w art. 84a ust. 6,
  - 4) po wydaniu orzeczenia, o którym mowa art. 84a ust. 5, albo postanowienia, o którym mowa w art. 84a ust. 6, uwzględniającego albo odrzucającego skargę lub odwołanie na postanowienie Państwowej Komisji Wyborczej albo postanowienie komisarza wyborczego w przedmiocie odrzucenia sprawozdania finansowego.
2. Komitet wyborczy może ulec rozwiązaniu przed dniem wyborów w trybie przepisów o jego utworzeniu, o czym zawiadamia się niezwłocznie organ wyborczy, który przyjął zawiadomienie o utworzeniu komitetu, a w przypadku komitetu wyborczego, o którym mowa w art. 64g ust. 8 - komisarza wyborczego właściwego ze względu na siedzibę komitetu. Jeżeli rozwiązanie komitetu nastąpiło po zarejestrowaniu kandydatów – także właściwą terytorialną komisję wyborczą. Pełnomocnik finansowy komitetu wyborczego składa w terminie 7 dni od dnia złożenia zawiadomienia o rozwiązaniu komitetu sprawozdanie finansowe, o którym mowa w art. 84 ust. 2.”;

2) w art. 65:

a) dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Partie polityczne, organizacje i wyborcy oraz komitety wyborcze, mogą wykonywać czynności określone w ustawie od dnia ogłoszenia rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów o zarządzeniu wyborów. Czynności podjęte przed tym terminem są nieważne.

1b. W okresie kampanii wyborczej prowadzi się agitację wyborczą na zasadach, w formach, w czasie i w miejscach określonych ustawą.”,

b) dodaje się ust. 2b w brzmieniu:

„2b. Zabronione są jakiegokolwiek formy agitacji wyborczej na terenie szkół podstawowych i gimnazjów wobec uczniów nieposiadających prawa wybierania.”;

3) w art. 67 wyrazy „bezpłatnych infolinii” zastępuje się wyrazami „infolinii o bezpłatnym dostępie”;

4) w art. 68:

a) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1,

b) dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Zabronione jest podawanie oraz dostarczanie, w ramach prowadzonej kampanii wyborczej, napojów alkoholowych nieodpłatnie lub po cenach sprzedaży netto możliwych do uzyskania, nie wyższych od cen nabycia lub kosztów wytworzenia.”;

5) w art. 69 wyrazy „Od 7 dnia przed dniem wyborów” zastępuje się wyrazami „W okresie od zakończenia kampanii wyborczej”;

6) w art. 70 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Materiały wyborcze zawierające oznaczenie komitetu wyborczego, od którego pochodzą, podlegają ochronie prawnej.”;

7) w art. 72 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli rozpowszechniane, w tym również w prasie w rozumieniu prawa prasowego, materiały wyborcze, a w szczególności plakaty, ulotki, hasła i wypowiedzi lub inne formy prowadzonej w okresie kampanii wyborczej agitacji, zawierają informacje nieprawdziwe, kandydat na radnego lub pełnomocnik zainteresowanego komitetu wyborczego ma prawo wnieść do sądu okręgowego wnioski o wydanie orzeczenia:

- 1) zakazu rozpowszechniania takich informacji,
- 2) przypadku materiałów wyborczych zawierających takie informacje,
- 3) nakazania sprostowania takich informacji,
- 4) nakazania publikacji odpowiedzi na stwierdzenia naruszające dobra osobiste,
- 5) nakazania przeproszenia osoby, której dobra osobiste zostały naruszone.”;

8) w art. 73:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Publikacja sprostowania, odpowiedzi lub przeprosin następuje najpóźniej w ciągu 48 godzin, na koszt zobowiązanego. W orzeczeniu sąd wskazuje prasę, w rozumieniu prawa prasowego, w której ma nastąpić publikacja, oraz termin publikacji.”,

b) skreśla się ust. 2,

c) w ust. 3 po wyrazie „sprostowania” dodaje się przecinek oraz wyrazy „ odpowiedzi lub przeprosin”,

9) po art. 81 dodaje się oznaczenie i tytuł rozdziału w brzmieniu: „Rozdział 12a. Finansowanie kampanii wyborczej”;

10) dodaje się art. 82a w brzmieniu:

„Art. 82a. 1. Za gospodarkę finansową komitetu wyborczego odpowiedzialny jest i prowadzi ją pełnomocnik finansowy.

2. Pełnomocnikiem finansowym nie może być:

- 1) pełnomocnik wyborczy, z zastrzeżeniem art. 64g. ust. 10,
- 2) funkcjonariusz publiczny w rozumieniu art. 115 § 13 Kodeksu karnego.

3. Można być pełnomocnikiem finansowym tylko jednego komitetu wyborczego.”;

11) skreśla się art. 83;

12) art. 83a otrzymuje brzmienie:

„Art. 83a. 1. Komitet wyborczy może pozyskiwać i wydatkować środki jedynie na cele związane z wyborami.

2. Komitet wyborczy może, z zastrzeżeniem ust. 3, pozyskiwać i wydatkować środki od dnia wydania przez właściwy organ postanowienia o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu.

3. Komitet wyborczy wyborców, o którym mowa w art. 64g ust. 8, może pozyskiwać i wydatkować środki od dnia utworzenia komitetu.
4. Zabrania się:
  - 1) pozyskiwania środków przez komitet wyborczy po dniu wyborów,
  - 2) wydatkowania środków przez komitet wyborczy po dniu złożeniu sprawozdania finansowego, o którym mowa w art. 84 ust. 2.”;

13) dodaje się art. 83b–83g w brzmieniu:

„Art. 83b 1. Zabronione jest przekazywanie środków finansowych i wartości niepieniężnych przez jeden komitet wyborczy na rzecz innego komitetu wyborczego.

2. Zabronione jest przeprowadzanie przez komitet wyborczy zbiórek publicznych.

Art. 83c. 1. Środki finansowe przekazywane komitetowi wyborczemu partii politycznej mogą pochodzić wyłącznie z funduszu wyborczego tej partii tworzonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 857 i Nr 154, poz. 1802).

2. Środki finansowe przekazywane koalicyjnemu komitetowi wyborczemu mogą pochodzić wyłącznie z tworzonych na podstawie przepisów ustawy, o której mowa w ust. 1, funduszy wyborczych partii politycznych wchodzących w skład koalicji i z wpłat od osób fizycznych.

3. Środki finansowe:

- 1) komitetu wyborczego organizacji,
- 2) komitetu wyborczego wyborców,

– mogą pochodzić wyłącznie z wpłat od osób fizycznych.

4. Komitety wyborcze, o których mowa w ust. 2 i 3, nie mogą przyjmować środków finansowych pochodzących od:

- 1) osób fizycznych niemających miejsca zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem obywateli polskich zamieszkałych za granicą,
- 2) cudzoziemców mających miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

5. Przepisy ust. 1-4 stosuje się odpowiednio do wartości niepieniężnych.

6. Komitety wyborcze, o których mowa w ust. 3, mogą zaciągać kredyty bankowe na cele związane z wyborami.

Art. 83d. 1. Środki finansowe komitetu wyborczego są gromadzone wyłącznie na rachunku bankowym. Otwarcie rachunku w banku dokonywane jest na podstawie zaświadczenia Państwowej Komisji Wyborczej o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu albo zaświadczenia komisarza wyborczego o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu.

2. Łączna suma wpłat od osoby fizycznej na rzecz komitetu wyborczego nie może przekraczać 15-krotności najniższego miesięcznego wynagrodzenia za pracę pracowników obowiązującego w dniu poprzedzającym zarządzenie wyborów.

3. Wpłata od osoby fizycznej przekraczająca kwotę najniższego miesięcznego wynagrodzenia za pracę pracowników może być dokonywana na rzecz komitetu wyborczego jedynie czekiem, przelewem lub kartą płatniczą.
  4. Jednorazowa wpłata od osoby fizycznej nieprzekraczająca kwoty najniższego miesięcznego wynagrodzenia za pracę pracowników może być dokonywana na rzecz komitetu wyborczego za potwierdzeniem kwitem kasowym, który zawiera:
    - 1) numer identyfikacyjny,
    - 2) oznaczenie komitetu wyborczego, na rzecz którego dokonywana jest wpłata,
    - 3) imię, nazwisko, adres zamieszkania, numer PESEL osoby dokonującej wpłaty,
    - 4) wysokość wpłaty,
    - 5) datę wpłaty,
    - 6) podpisy przyjmującego wpłatę i dokonującego wpłaty,
    - 7) stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania kwitu kasowego do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia kwitu kasowego w księgach rachunkowych.
  5. Wpłacający obowiązany jest okazać na żądanie przyjmującego wpłatę dowód potwierdzający jego tożsamość.
  6. Umowa rachunku bankowego zawarta w imieniu komitetu wyborczego musi zawierać zastrzeżenie, że wpłaty na rachunek komitetu wyborczego mogą być dokonywane tylko czekiem, przelewem lub kartą płatniczą, a w przypadku określonym w ust. 4, także kwitem kasowym.
- Art. 83e. 1. Komitety wyborcze mogą wydatkować na kampanię wyborczą kwoty w granicach limitów wydatków określonych na zasadach ustalanych w ust. 2–10.
2. Dla komitetu wyborczego, który zarejestrował kandydatów wyłącznie do rady gminy w gminie liczącej do 5 000 mieszkańców, limit wydatków wynosi 5 000 złotych
  3. Dla komitetu wyborczego, który zarejestrował kandydatów wyłącznie do rady gminy w gminie liczącej powyżej 5 000 mieszkańców, limit wydatków stanowi sumę 5 000 złotych oraz iloczynu liczby mieszkańców w danej gminie powyżej 5 000 i wskaźnika 0.2. Jeżeli komitet wyborczy zarejestrował kandydatów w mniej niż w połowie okręgów na terenie danej gminy, limit ulega pomniejszeniu o jedną czwartą.
  4. Dla komitetu wyborczego, który zarejestrował kandydatów do rady miejskiej w miastach na prawach powiatu limit wydatków wynosi kwotę w złotych stanowiącą iloczyn liczby mieszkańców w danym mieście i wskaźnika 0.25, z tym że limit nie może być wyższy niż 200 000 złotych. Jeżeli komitet wyborczy zarejestrował kandydatów w mniej niż w połowie okręgów na terenie danego miasta, limit ulega pomniejszeniu o połowę.

5. Dla komitetu wyborczego, który zarejestrował kandydatów wyłącznie do rady powiatu, limit wydatków wynosi kwotę w złotych stanowiącą iloczyn liczby mieszkańców w danym powiecie i wskaźnika 0.5. Jeżeli komitet wyborczy zarejestrował kandydatów w mniej niż w połowie okręgów na terenie danego powiatu, limit ulega pomniejszeniu o jedną trzecią.
  6. Dla komitetu wyborczego, który zarejestrował kandydatów wyłącznie do sejmiku województwa, limit wydatków wynosi kwotę w złotych stanowiącą iloczyn liczby mieszkańców w danym województwie i wskaźnika 0.75, z tym że nie może być wyższy niż 2 500 000 złotych. Jeżeli komitet wyborczy zarejestrował kandydatów w mniej niż w połowie okręgów na terenie danego województwa, limit ulega pomniejszeniu o połowę.
  7. Jeżeli ten sam komitet wyborczy zarejestrował kandydatów do rady powiatu i do rad gmin na terenie danego powiatu limit wydatków dla tego komitetu wyborczego, o którym mowa w ust. 5, ulega podwyższeniu o połowę sumy limitów przypadających odpowiednio dla tego komitetu, w gminach, w których komitet ten zarejestrował swoich kandydatów.
  8. Jeżeli ten sam komitet wyborczy zarejestrował kandydatów do sejmiku województwa, rad powiatów, rad miejskich miast na prawach powiatu oraz do rad gmin na terenie danego województwa limit wydatków dla tego komitetu wyborczego, o którym mowa w ust. 6, ulega podwyższeniu o połowę sumy limitów przypadających odpowiednio dla tego komitetu w powiatach lub miastach na prawach powiatu, w których komitet ten zarejestrował swoich kandydatów.
  9. Jeżeli komitet wyborczy zarejestrował kandydatów do rad gmin, do rad powiatów lub do sejmików województw w więcej niż w jednym województwie, łączny limit wydatków dla tego komitetu wyborczego równy jest sumie limitów, o których mowa w ust. 8, przypadających na województwa, w których komitet zarejestrował swoich kandydatów.
  10. Jeżeli komitet wyborczy zarejestrował kandydatów do rad gmin, do rad powiatów lub do sejmików województw w więcej niż w połowie województw łączny limit wydatków dla tego komitetu wyborczego wynosi 26 000 000 złotych.
  11. Liczbą mieszkańców stanowiącą podstawę ustalenia limitu wysokości wydatków jest liczba mieszkańców, o której mowa w art. 27 ust. 2.
  12. Informację o liczbach stanowiących podstawę ustalenia limitów wydatków komitetów wyborczych podają do wiadomości publicznej w sposób zwyczajowy przyjęty na danym terenie wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast), starostowie i wojewodowie.
- Art. 83f 1. W przypadku uzyskania nadwyżki pozyskanych środków na cele kampanii wyborczej nad poniesionymi wydatkami komitet wyborczy partii politycznej przekazuje ją na fundusz wyborczy tej partii.
2. W przypadku uzyskania nadwyżki pozyskanych środków na cele kampanii wyborczej nad poniesionymi wydatkami koalicyjny komitet wyborczy partii politycznych przekazuje ją na fundusze wyborcze partii wchodzących w skład koalicji w proporcji ustalonej w umowie

koalicyjnej, a w razie braku stosownych postanowień w umowie - na rzecz instytucji charytatywnej.

3. W przypadku uzyskania nadwyżki pozyskanych środków na cele kampanii wyborczej nad poniesionymi wydatkami przez komitety wyborcze, o których mowa w art. 64e, art. 64f i art. 64g, komitety te przekazują ją na rzecz instytucji charytatywnej.

Art. 83g. 1. Komitety wyborcze prowadzą rachunkowość na zasadach określonych, w drodze rozporządzenia, przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych wydanego po porozumieniu z Państwową Komisją Wyborczą.

2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw finansów publicznych ustali uproszczone zasady rachunkowości dla komitetów wyborczych, o których mowa w art. 64g ust. 8.”;

14) w art. 84:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Finansowanie kampanii wyborczej jest jawne.

2. Pełnomocnik finansowy komitetu wyborczego w terminie 3 miesięcy od dnia wyborów przedkłada organowi, któremu komitet złożył zawiadomienie albo oświadczenie o utworzeniu komitetu, a w przypadku komitetu, o którym mowa w art. 64g ust. 8 - komisarzowi wyborczemu właściwemu ze względu na siedzibę tego komitetu, sprawozdanie finansowe komitetu wyborczego o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych komitetu. Sprawozdanie finansowe powinno zawierać informację o uzyskanych kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz imienny wykaz wpłat od osób fizycznych.”,

b) dodaje się ust. 2a-2c w brzmieniu:

„2a. Do wydatków komitetu wyborczego wlicza się pozyskane wartości niepieniężne.

- 2b. Wartość pozyskanych darowizn niepieniężnych oraz świadczonych na rzecz komitetu wyborczego usług podaje się w sprawozdaniu wyborczym w wysokości możliwych do uzyskania cen ich sprzedaży netto, nie wyższych od cen nabycia lub kosztów wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacji.

2c. Przepisu ust. 2b nie stosuje się do nieodpłatnych usług polegających na rozpowszechnianiu plakatów i ulotek wyborczych przez podmioty inne niż przedsiębiorcy.”,

c) skreśla się ust. 4,

d) dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Sprawozdanie finansowe przedkładane Państwowej Komisji Wyborczej podawane jest przez nią do wiadomości publicznej w Biuletynie Informacji Publicznej, o którym mowa w ustawie z dnia 6 października 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198), a sprawozdanie finansowe przedkładane komisarzowi wyborczemu jest udostępniane przez niego na wniosek zainteresowanych podmiotów.”,

e) w ust. 6 po wyrazie „Pełnomocnik” dodaje się wyraz „finansowy” oraz skreśla się wyrazy „utworzonego przez wyborców”,

f) dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Minister właściwy do spraw finansów publicznych po porozumieniu z Państwową Komisją Wyborczą określi, w drodze rozporządzenia, wzór sprawozdania finansowego oraz szczegółowy zakres zawartych w nim informacji, a także wykaz rodzajów dokumentów, jakie należy załączyć do sprawozdania, tak aby umożliwiły one weryfikację podanych w sprawozdaniu informacji.”;

15) dodaje się art. 84a –84d w brzmieniu:

„Art. 84a. 1. Organ, któremu przedłożono sprawozdanie finansowe, w terminie 6 miesięcy od dnia wyborów, z zastrzeżeniem art. 84c:

- 1) przyjmuje sprawozdanie bez zastrzeżeń,
- 2) przyjmuje sprawozdanie wskazując na jego uchybienia,
- 3) odrzuca sprawozdanie w przypadku stwierdzenia:
  - a) pozyskania lub wydatkowania środków komitetu wyborczego z naruszeniem przepisów art. 83a,
  - b) przekroczenia limitu wydatków, o którym mowa w art. 83e,
  - c) naruszenia zakazów, o których mowa w art. 83b,
  - d) naruszenia przepisów art. 83c ust. 1-5 i art. 83d.

2. W razie zaistnienia wątpliwości co do prawidłowości sprawozdania finansowego organ, któremu przedłożono sprawozdanie, wzywa komitet wyborczy do usunięcia wad sprawozdania lub udzielenia wyjaśnień w określonym terminie.

3. Organ, któremu przedłożono sprawozdanie finansowe, badając sprawozdanie, może zlecać sporządzenie ekspertyz lub opinii.

4. Organ, któremu przedłożono sprawozdanie finansowe, badając sprawozdanie, może żądać od organów państwowych niezbędnej pomocy.

5. W przypadku odrzucenia sprawozdania finansowego komitetu wyborczego przez komisarza wyborczego pełnomocnik finansowy ma prawo, w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia o odrzuceniu sprawozdania, wnieść do sądu okręgowego odwołanie od postanowienia. Rozpoznanie odwołania przez sąd okręgowy następuje w postępowaniu nieprocesowym w terminie miesiąca od dnia doręczenia odwołania.

6. W przypadku odrzucenia sprawozdania finansowego komitetu wyborczego przez Państwową Komisją Wyborczą pełnomocnik finansowy ma prawo, w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały o odrzuceniu sprawozdania, wnieść do Sądu Najwyższego skargę. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę w terminie 2 miesięcy od dnia doręczenia skargi.

Art. 84b. 1. Partie polityczne, organizacje i komitety wyborcze wyborców, biorące udział w danych wyborach, mogą wnosić do organu, któremu przedłożono sprawozdanie finansowe komitetu wyborczego, umotywowane, pisemne zastrzeżenia do sprawozdania, nie później jednak niż po upływie 4 miesięcy od dnia wyborów.

2. Organ, do którego wniesiono zastrzeżenie, nie później niż w ciągu 30 dni od dnia wniesienia zastrzeżenia, o którym mowa w ust. 1, może zarządzić badanie sprawozdania finansowego, zlecając wydanie opinii przez biegłego rewidenta.

Art. 84c. Przepisy art. 84a stosuje się do komitetów wyborczych, o których mowa w art. 64g ust. 8 jedynie w przypadku wniesienia zastrzeżenia, o którym mowa w art. 84b ust. 1.

Art. 84d. 1. Korzyści majątkowe przekazane albo przyjęte przez komitet wyborczy z naruszeniem przepisów ustawy podlegają przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa. Jeżeli korzyść majątkowa została zużyta lub utracona, przepadkowi podlega jej równowartość.

2. Sądem właściwym do orzekania w sprawach przepadku korzyści majątkowych, o których mowa w ust. 1, jest sąd okręgowy.

3. O orzeczenie przepadku korzyści majątkowej występuje do sądu organ, któremu przedłożono sprawozdanie finansowe komitetu wyborczego.

4. Do postępowania w sprawie przepadku korzyści majątkowej stosuje się przepisy o postępowaniu nieprocesowym.”;

16) w art. 95:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Prawo zgłaszania kandydatów na radnych przysługuje komitetom wyborczym.”,

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. W przypadku utworzenia koalicji wyborczej partia lub organizacja wchodzące w jej skład nie mogą zgłaszać kandydatów do danej rady samodzielnie albo w innej koalicji jeżeli została zgłoszona wspólna lista kandydatów.”;

17) skreśla się art. 96 i art. 97;

18) w art. 99:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Do zgłoszenia listy kandydatów należy dołączyć dokument stwierdzający utworzenie komitetu wyborczego.”,

b) skreśla się ust. 5 i 6;

19) w art. 103:

a) w ust. 1 w zdaniu drugim skreśla się wyrazy „utworzony przez”,

b) w ust. 2 skreśla się wyrazy „utworzonego przez”;

20) w art. 110 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. W przypadku rozwiązania komitetu wyborczego w trybie, o którym mowa w art. 64k ust. 2, właściwa terytorialna komisja wyborcza unieważnia listy tego komitetu.”;

21) w art. 155 w ust. 2 wyrazy „wojewódzki komisarz wyborczy lub jego zastępca” zastępuje się wyrazami „komisarz wyborczy”;

22) artykuły 199–202 otrzymują brzmienie:

„Art. 199. 1. Kto, w związku z wyborami rad gmin, rad powiatów lub sejmików województw, narusza zakaz prowadzenia agitacji wyborczej:

1) w siedzibach urzędów administracji rządowej lub administracji samorządu terytorialnego bądź sądów;

2) na terenie zakładów pracy w sposób i w formach zakłócających ich normalne funkcjonowanie,

- 3) na terenie jednostek wojskowych i innych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub oddziałów obrony cywilnej bądź skoszarowanych jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych,
- 4) w lokalu wyborczym lub na terenie budynku, w którym lokal się znajduje

– podlega karze grzywny.

2. Tej samej karze podlega kto prowadzi agitację wyborczą na terenie szkół podstawowych lub gimnazjów wobec uczniów nieposiadających prawa wybierania.

Art. 200. 1. Kto, w związku z wyborami rad gmin, rad powiatów lub sejmików województw, zbiera podpisy osób popierających zgłoszenie kandydata lub list kandydatów, stosując groźbę, podstęp lub jakąkolwiek inną formę nacisków zmierzających do uzyskania podpisów

– podlega karze grzywnie od 1 000 do 10 000 złotych.

2. Tej samej karze podlega kto zbiera podpisy osób popierających zgłoszenie kandydata lub listy kandydatów na terenie jednostek wojskowych lub innych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej albo oddziałów obrony cywilnej lub skoszarowanych jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

3. Kto udziela wynagrodzenia pieniężnego w zamian za zbieranie lub złożenie podpisu pod zgłoszeniem kandydata lub list kandydatów

– podlega karze grzywnie od 10 000 do 50 000 złotych.

Art. 201. Kto, w związku z wyborami rad gmin, rad powiatów lub sejmików województw w okresie od zakończenia kampanii wyborczej aż do zakończenia głosowania, zwołuje zgromadzenia, organizuje pochody lub manifestacje, wygłasza przemówienia, rozdaje ulotki lub w jakikolwiek inny sposób prowadzi agitację na rzecz kandydatów lub list kandydatów

– podlega karze grzywny.

Art. 202. Kto, w związku z wyborami rad gmin, rad powiatów lub sejmików województw, bez uprzedniej zgody pełnomocnika komitetu wyborczego prowadzi agitację wyborczą polegającą na organizowaniu wieców wyborczych kandydatów, rozpowszechnianiu programów wyborczych kandydatów, albo komitetów wyborczych, lub ich materiałów propagandowych o charakterze reklamy rozpowszechnianej dla celów kampanii wyborczej za pomocą środków masowego przekazu, plakatów, broszur lub ulotek o masowym nakładzie, lub za pośrednictwem infolinii o bezpłatnym dostępie.

– podlega karze grzywny.”;

23) dodaje się nowe artykuły 202a–202i w brzmieniu:

„Art. 202a. Kto, w związku z wyborami rad gmin, rad powiatów lub sejmików województw, w okresie od zakończenia kampanii wyborczej aż do zakończenia głosowania, podaje do wiadomości publicznej wyniki przedwyborczych badań (sondaży) opinii publicznej dotyczących przewidywanych zachowań wyborczych lub przewidywanych wyników wyborów

– podlega grzywnie od 500 000 do 1 000 000 złotych.

Art. 202b. Kto, w związku z wyborami rad gmin, rad powiatów lub sejmików województw, prowadząc agitację wyborczą na rzecz komitetów wyborczych lub kandydatów organizuje podczas kampanii wyborczej loterie fantowe, lub innego rodzaju gry losowe albo konkursy, w których wygranymi są nagrody pieniężne lub przedmioty o wartości wyższej niż wartość przedmiotów zwyczajowo używanych w celach reklamowych lub promocyjnych

– podlega grzywnie od 1000 do 10 000 złotych.

Art. 202c. Kto, w związku z wyborami rad gmin, rad powiatów lub sejmików województw, podaje i dostarcza, w ramach prowadzonej kampanii wyborczej, napoje alkoholowe nieodpłatnie lub po cenach sprzedaży netto możliwych do uzyskania, nie wyższych od cen nabycia lub kosztów wytworzenia

– podlega grzywnie od 1000 do 10 000 złotych.

Art. 202d. Kto przekazuje środki finansowe lub wartości niepieniężne jednego komitetu na rzecz innego komitetu wyborczego

– podlega karze grzywny.

Art. 202e. Kto organizuje zbiórki publiczne na cele kampanii wyborczej

– podlega grzywnie od 1 000 do 100 000 złotych.

Art. 202f. 1. Pełnomocnik finansowy komitetu wyborczego, który nie dopełnia obowiązku gromadzenia środków finansowych na rachunku bankowym

– podlega karze grzywny.

2. Tej samej karze podlega pełnomocnik finansowy komitetu wyborczego, który nie wprowadza zastrzeżenia do umowy rachunku bankowego zawartej przez niego w imieniu komitetu wyborczego o wymaganym ustawą sposobie dokonywania wpłat przez osoby fizyczne.

Art. 202g. 1. Kto, w związku z wyborami rad gmin, rad powiatów lub sejmików województw, nie dopełnia w terminie obowiązku przekazania przez komitet wyborczy wyborców na rzecz instytucji charytatywnej osiągniętej przez komitet wyborczy nadwyżki pozyskanych środków finansowych nad poniesionymi wydatkami

– podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. albo obu tym karom łącznie.

2. Jeżeli sprawca działa nieумыślnie – podlega grzywnie.

Art. 202h. 1. Kto, w związku z wyborami rad gmin, rad powiatów lub sejmików województw, nie dopełnia obowiązku sporządzenia i przedłożenia komisarzowi wyborczemu albo Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdania finansowego o źródłach pozyskania funduszy oraz poniesionych wydatkach na cele wyborcze albo podaje w tym sprawozdaniu nieprawdziwe dane

– podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

2. Tej samej karze podlega, kto nie dopuszcza do wykonania lub utrudnia dopełnienie obowiązku sporządzenia i przedłożenia komisarzowi

wyborczemu albo Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdania finansowego, o którym mowa w ust. 1.

3. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 2, działa nieumyślnie – podlega grzywnie.

Art. 202i. 1. Kto, w związku z wyborami rad gmin, rad powiatów lub sejmików województw, nie dopuszcza do wykonywania lub utrudnia dopełnienie przez biegłego rewidenta obowiązków przy sporządzaniu opinii lub raportu dotyczącego sprawozdania finansowego o źródłach pozyskania funduszy oraz poniesionych wydatkach na cele wyborcze

– podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

2. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1, działa nieumyślnie – podlega grzywnie.”

24) art. 203 otrzymuje brzmienie:

„Art. 203. Do postępowania w sprawach, o których mowa w art. 199, art. 201, art. 202, art. 202d i art. 202f, stosuje się przepisy o postępowaniu w sprawach o wykroczenia.”.

Art. 2.

W ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz.U. z 2001 r. Nr 79, poz. 857 i Nr 154, poz. 1802) w art. 38d skreśla się zdanie drugie.

Art. 3.

W ustawie z dnia 19 kwietnia 2001 r. - Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 46, poz. 499, Nr 74, poz. 786 i Nr 154, poz. 1802 oraz z 2002 r. Nr 14, poz. 128) w art. 223 pkt 2 skreśla się wyrazy „przepisu art. 110 ust. 4 albo”.

Art. 4.

Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Nowelizacja ustawy Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw jest konieczna z następujących powodów:

- 1) W obecnym brzmieniu samorządowa ordynacja wyborcza (mimo jej kolejnej nowelizacji dokonanej już 2002 r.) w zakresie regulacji zasad finansowania kampanii wyborczej oraz zasad finansowania partii politycznych w istotny sposób odbiega od pozostałych ustaw wyborczych (ustawy o wyborze Prezydenta RP oraz ordynacji wyborczej do obu izb parlamentu) uchwalonych bądź nowelizowanych w latach 2000–2001.

Oznacza to, że w praktyce podważone mogą zostać zarówno zasada jawności finansowania polityki (kampanii wyborczej i partii politycznych wprowadzone w znowelizowanej w 2000 r. ustawie o wyborze Prezydenta RP oraz w nowej Ordynacji wyborczej do Sejmu i Senatu z 2001 r.), jak i formy zinstytucjonalizowanej kontroli nad pozyskiwaniem i wydatkowaniem pieniędzy na prowadzenie kampanii wyborczej oraz zasady finansowanie partii politycznych.

- 2) Przepisy Ordynacji wyborczej do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw odstają też od reguł dotyczących prowadzenia kampanii wyborczej przyjętych w odniesieniu do wyborów prezydenckich i wyborów parlamentarnych – w takich sprawach jak naruszenia dóbr osobistych czy rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji albo realizacji wolności dostępu do wyników przedwyborczych badań preferencji wyborców.

W tym ostatnim przypadku zakaz publikowania wyników sondaży został w toku prac legislacyjnych związanych z nowelizacją ustawy o wyborze Prezydenta RP oraz z przygotowaniem nowej ordynacji wyborczej do Sejmu i Senatu, uznany za niezgodny z Konstytucją.

Brak też uzasadnionych powodów dla odmiennego w przypadku wyborów samorządowych ustawowego uregulowania zakazów określonych zachowań w toku kampanii wyborczej.

- 3) W ordynacji wyborczej do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw wadliwie sformułowane są także przepisy karne. W zestawieniu z ustawą o wyborze Prezydenta RP oraz ordynacją wyborczą do Sejmu i Senatu zachodzi też nieuzasadniona asymetria przewidzianych sankcji karnych, jak i rozbieżność w zakresie penalizacji zakazanych zachowań.

Celem przedkładanego projektu nowelizacji Ordynacji wyborczej do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw jest ustanowienie spójnych przepisów prawa dotyczących finansowania kampanii wyborczych oraz finansowania partii politycznych.

W projekcie ustawy nowelizującej ustala się zasadę – przyjętą we wcześniej uchwalonych ustawach wyborczych – ewidencjonowania komitetów wyborczych przed podjęciem wszelkich czynności prawnych związanych ze

zgłaszaniem kandydatów oraz prowadzeniem kampanii wyborczej i jej finansowania.

Dlatego w Ordynacji wyborczej do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw proponuje się wprowadzić nowy rozdział 10a zatytułowany "Komitety wyborcze", dodając jednocześnie 11 nowych artykułów (art. 64a – 64k) regulujących warunki tworzenia na czas wyborów samorządowych komitetów wyborczych oraz określających procedurę zawiadamiania odpowiednich organów wyborczych (Państwowej Komisji Wyborczej lub komisarzy wyborczych) o ich utworzeniu. Dzięki temu możliwa będzie skuteczna kontrola gospodarki finansowej komitetów wyborczych, a tym samym identyfikowania źródeł pozyskiwania pieniędzy na prowadzenie kampanii wyborczej i sposobu ich wydatkowania.

Umieszczenie tych przepisów w rozdziale 10a powoduje potrzebę modyfikacji art. 95 oraz skreślenia art. 96–97. Samo zaś ulokowanie tych przepisów w Dziale I powieła wzorzec legislacyjny parlamentarnej ordynacji wyborczej.

Zgodnie z przedłożonymi propozycjami partie polityczne, stowarzyszenia i organizacje społeczne oraz wyborcy, którym przysługuje prawo zgłaszania kandydatów na radnych tworzyłyby komitety wyborcze.

W proponowanych nowych przepisach rozróżnia się:

- 1) komitety wyborcze partii politycznych (art. 64c),
- 2) koalicyjne komitety wyborcze partii politycznych (art. 64d),
- 3) komitety wyborcze stowarzyszeń i organizacji społecznych (art. 64e),
- 4) koalicyjne komitety wyborcze partii politycznych oraz stowarzyszeń i organizacji społecznych (art. 64f),
- 5) komitety wyborcze wyborców, tworzone przez grupy obywateli (art. 64g).

Uwzględniając specyfikę wyborów samorządowych dopuszcza się możliwość zawiązywania koalicji wyborczych przez partie polityczne, które w umowie koalicyjnej zezwalałyby na regionalne lub lokalne odstępstwa polegające na samodzielnym przez partie, wchodzące w skład koalicji, zgłaszaniu kandydatów w poszczególnych województwach, powiatach bądź gminach. Jednak w przypadku kiedy koalicyjny komitet wyborczy zgłasza w wyborach do danej rady gminy bądź powiatu lub do sejmiku województwa wspólne listy kandydatów, to wówczas wchodzące w skład koalicji wyborczej partie lub organizacje nie mogą zgłaszać samodzielnie swoich kandydatów (art. 95 ust. 3).

Komitety wyborcze mają wykonywać czynności wyborcze, polegające w szczególności na zgłaszaniu kandydatów (listy kandydatów) na radnych i prowadzeniu, na zasadzie wyłączności, kampanii wyborczej na rzecz zgłoszonych list kandydatów (art. 64b). Tylko komitety wyborcze notyfikowane organom wyborczym miałyby prawo pozyskiwania i wydatkowania środków finansowych przeznaczone na prowadzenie kampanii wyborczej i są zobowiązane do działania zgodnie z zasadami określonymi w ordynacji wyborczej.

Zgodnie z proponowanymi nowymi przepisami za rzetelną i zgodną z prawem gospodarkę finansową komitetu wyborczego miałyby odpowiadać pełnomocnik finansowy komitetu wyborczego. Dlatego wprowadza się obowiązek powoływania pełnomocników finansowych komitetów wyborczych.

Należy jednak wyraźnie podkreślić, że obowiązek zarówno uprzedniego zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego jak i powoływania pełnomocnika

finansowego nie dotyczy komitetów wyborczych wyborców utworzonych jedynie w celu zgłaszania kandydatów na radnych do rad gmin liczących do 20 000 mieszkańców (art. 64g ust. 8–10). Gminy te stanowią blisko 80% wszystkich gmin. Do udziału w wyborach do rad tych gmin uprawniona jest ponad 40% ogółu uprawnionych do głosowania.

Ustala się zasady odpowiedzialności za zobowiązania majątkowe komitetów wyborczych (art. 64j), czego nie przewiduje obecnie obowiązująca ordynacja wyborcza do organów stanowiących samorządu terytorialnego. Zasadę tę wprowadzono w ordynacji wyborczej do obu izb parlamentu. Jest to bardzo ważne ponieważ komitety wyborcze mogą zaciągać zobowiązania majątkowe, których zaspokojenie na drodze prawnej w myśl obecnie obowiązujących przepisów jest niemożliwe.

W proponowanej nowelizacji przewiduje się procedurę odwoławczą w przypadku odmowy przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego. Na decyzję PKW o odmowie przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego służy odwołanie do Sądu Najwyższego, a na decyzję komisarza wyborczego do sądu okręgowego.

W art. 64k określono sytuacje, w których komitety wyborcze ulegają rozwiązaniu z mocy prawa, jak również przewidziano możliwość samorozwiązania się komitetu wyborczego.

W dodawanym w art. 65 nowym ustępie 1a postanawia się, że partie polityczne, organizacje i wyborcy oraz komitety wyborcze, mogą wykonywać czynności określone w ustawie od dnia ogłoszenia rozporządzenia o zarządzeniu wyborów. Czynności podjęte przed tym terminem są nieważne. Ten przepis należy jednak rozpatrywać w ścisłym powiązaniu z nową treścią proponowanego art. 83a.

W art. 83a ustanawia się następujące zasady:

- 1) wszystkie komitety wyborcze mogą pozyskiwać i wydatkować środki finansowe jedynie na cele związane z wyborami;
- 2) komitety wyborcze partii politycznych oraz koalicyjne komitety wyborcze partii politycznych mogą pozyskiwać i wydatkować środki finansowe dopiero od momentu wydania przez Państwową Komisję Wyborczą postanowienia o przyjęciu zawiadomienia o ich powołaniu;
- 3) komitety wyborcze stowarzyszeń lub organizacji społecznych oraz koalicji partii i organizacji mogą pozyskiwać i wydatkować środki finansowe od momentu wydania przez komisarza wyborczego postanowienia o przyjęciu zawiadomienia o ich utworzeniu;
- 4) komitety wyborcze wyborców tworzone przez grupy obywateli mogą pozyskiwać i wydatkować środki finansowe od momentu wydania przez komisarza wyborczego postanowienia o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu, z tym jednak, że nie dotyczyłoby to komitetów wyborczych wyborców utworzonych jedynie w celu zgłaszania list kandydatów na radnych do rad gmin w gminach liczących do 20 000 mieszkańców;
- 5) komitety wyborcze wyborców utworzone jedynie w celu zgłaszania list kandydatów na radnych do rad gmin w gminach liczących do 20 000

mieszkańców mogłyby bowiem pozyskiwać i wydatkować środki finansowe od dnia ich utworzenia.

Jednocześnie wprowadza się zakaz pozyskiwania środków finansowych przez komitet wyborczy po dniu wyborów oraz wydatkowania środków po dniu złożeniu sprawozdania finansowego.

Przy pozyskiwania środków finansowych przez komitety wyborcze, proponuje się wprowadzenie następujących zakazów:

- 1). pozyskiwania środków finansowych od osób prawnych lub jakichkolwiek innych jednostek organizacyjnych, jak np. spółki komandytowe,
- 2) przekazywania środków finansowych i wartości niepieniężnych przez jeden komitet wyborczy na rzecz innego komitetu wyborczego
- 3) przeprowadzania zbiórek publicznych.

Komitet wyborczy partii politycznej może pozyskiwać środki finansowe wyłącznie i jedynie z funduszy wyborczych tworzonych na podstawie przepisów ustawy o partiach politycznych. Środki te musiałyby być przekazywane na odrębny rachunek bankowy danego komitetu wyborczego (art. 83d).

Koalicyjny komitet wyborczy partii politycznych lub organizacji społecznej z udziałem partii politycznej może pozyskiwać środki finansowe z funduszy wyborczych tworzonych na podstawie przepisów ustawy o partiach politycznych i przekazywane na odrębny rachunek bankowy danego komitetu wyborczego, a także od osób fizycznych (art. 83d).

Środki finansowe gromadzone przez komitet wyborczy utworzony wyłącznie przez stowarzyszenie lub organizację społeczną albo przez komitet wyborczy wyborców mogłyby być pozyskiwane jedynie od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 83c ust. 3.

Komitety wyborcze powoływane przez partie polityczne samodzielnie w koalicji nie mogłyby zaciągać kredytów bankowych ani pożyczek. Natomiast pozostałe komitety wyborcze miałyby prawo zaciągać kredyty bankowe na cele związane z wyborami.

Wprowadzony obowiązek gromadzenia środków finansowych komitetu wyborczego wyłącznie na rachunku bankowym. dotyczy wszystkich komitetów wyborczych. Otwarcie rachunku zaś w banku dokonywane byłoby na podstawie zaświadczenia Państwowej Komisji Wyborczej o przyjęciu zawiadomienia o powołaniu komitetu albo zaświadczenia komisarza wyborczego o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu.

Proponuje się określenie limitów wpłat od osoby fizycznej wnoszonych na rzecz komitetu wyborczego. Łączna ich suma nie mogłyby przekraczać 15-krotności najniższego miesięcznego wynagrodzenia za pracę pracowników, obowiązującego w dniu poprzedzającym zarządzenie wyborów.

Wpłata od osoby fizycznej, przekraczająca najniższego miesięcznego wynagrodzenia za pracę pracowników, powinna być dokonywana na rzecz komitetu wyborczego jedynie czekiem, przelewem lub kartą płatniczą.

Natomiast pochodząca od osoby fizycznej kwota wpłaty nie przekraczająca najniższego miesięcznego wynagrodzenia za pracę pracowników może być dokonywana na rzecz komitetu wyborczego za potwierdzeniem kwitem kasowym – z tym, że przekaz albo kwit kasowy muszą zawierać niezbędne elementy identyfikujące osobę wpłacającą, z numerem PESEL włącznie.

Powyższe przepisy nie miałyby zastosowania do obywatelskiego komitetu wyborczego, który utworzony został wyłącznie w celu zgłoszenia kandydatów na radnych w gminie liczącej do 20 000 mieszkańców.

W art. 83e proponuje się limity wydatków ustalone odpowiednio do liczby mieszkańców danej gminy, powiatu i województwa.

W art. 84 proponuje się upoważnić ministra właściwego dla spraw finansów publicznych do wydania (po porozumieniu z Państwową Komisją Wyborczą) rozporządzenia określającego zasady prowadzenia rachunkowości przez komitety wyborcze. Takie rozwiązanie jest lepsze niż odesłanie w parlamentarnej ordynacji wyborczej do przepisów o rachunkowości dotyczących jednostek nieprowadzących działalności gospodarczej.

Jednocześnie w odniesieniu do komitetów wyborczych utworzonych wyłącznie w celu zgłoszenia kandydatów na radnych w gminie liczącej do 20 000 mieszkańców zasady prowadzenia rachunkowości powinny być maksymalnie uproszczone.

Sprawozdania finansowe komitety wyborcze mają składać odpowiednio PKW i komisarzom wyborczym. Do PKW składać musi komitet wyborczy partii politycznej oraz koalicyjny komitet wyborczy z udziałem partii politycznej. Natomiast pozostałe komitety wyborcze składałyby sprawozdania finansowe właściwym terytorialnie komisarzom wyborczym.

PKW bada z urzędu wszystkie sprawozdania finansowe jej złożone. Natomiast komisarze wyborczy z urzędu badają wszystkie złożone im sprawozdania z wyjątkiem komitetów wyborczych wyborców utworzonych jedynie w celu zgłaszania kandydatów na radnych do rad gmin, w gminach liczących do 20 000 mieszkańców, których sprawozdania komisarz będzie badał jedynie na wniosek osób lub organizacji zgłaszających zastrzeżenia.

Na podobieństwo parlamentarnej ordynacji proponuje się wprowadzić:

- 1) zakaz prowadzenia agitacji wyborczej na terenie szkół podstawowych i gimnazjów wobec uczniów nieposiadających prawa wybierania,
- 2) zakaz podawania oraz dostarczania, w ramach prowadzonej kampanii wyborczej, napojów alkoholowych, nieodpłatnie lub po cenach sprzedaży netto możliwych do uzyskania, nie wyższych od cen nabycia lub kosztów wytworzenia.

W art. 69 znosi się zakaz publikowania przedwyborczych sondaży w tygodniu poprzedzającym wybory, utrzymując jedynie ten zakaz na okres ciszy wyborczej i dzień wyborów.

Poprawki do art. 72 i art. 73 mają na celu ujednoczenie przepisów samorządowej ordynacji wyborczej z podobnymi przepisami zawartymi w parlamentarnej ordynacji wyborczej.

Wejście ustawy w życie spowoduje konieczność zwiększenia budżetu Krajowego Biura Wyborczego. Obowiązek badania sprawozdań finansowych komitetów wyborczych będzie wymagał zwiększenia zatrudnienia o co najmniej 1 osobę w każdej z 49 delegatur oraz o 4-5 osób w centrali Krajowego Biura Wyborczego. Oznacza to zwiększenie budżetu KBW o ok. 1,5 mln zł.

Przedkładany projekt ustawy nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.